

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
IV. volební období
výbor pro obranu a bezpečnost
podvýbor pro integrovaný záchranný systém

Z Á P I S

**z 2. jednání podvýboru pro integrovaný záchranný systém
které se konalo
dne 13.3. 2003**

v budově Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Sněmovní 4,
místnost B 316 od 9 hodin

P ř í t o m n i :

Poslanci: K. Černý, P. Kott, M. Titz, V. Říha, V. Dlab

Omluveni:

Hosté: gen. M. Štěpán – náměstek ministra vnitra
David Smejkal, Jiří Batěk, Jan Sedláček – Vodní záchranná služba

P r o g r a m :

Pan předseda Karel Černý přivítal přítomné poslance i hosty – pana generála M. Štěpána a zástupce z Vodní záchranné služby ČČK. Zároveň požádal představitele Vodní záchranné služby o představení této složky IZS.

Smejkal: Pan Smejkal informoval poslance o tom, že Vodní záchranná služba v tomto pojetí je již 10 let plně funkční a je začleněna do systému IZS. Historie VZS se však datuje již od r. 1967. Od počátku devadesátých let je Vodní záchranná služba také členem světové organizace vodní záchrany. Poslání má ve dvou oblastech – jedná se o prevenci a záchranářskou činnost.

Pan Smejkal dále prezentoval výsledky práce Vodní záchranné služby za posledních 10 let:

3106 zachráněných lidských životů na hlídaných vodních plochách,
34897 ošetřených osob při poskytování první pomoci
605167 odsloužených hodin při hlídkové činnosti.

Členové vodní záchranné služby jsou dobrovolní záchranáři, kteří slouží a věnují svůj čas službě lidem zcela zdarma. Důvod, proč požádali záchranáři o slyšení v Parlamentu je naprosto kritická situace v oblasti financování Vodní záchranné služby.

Vodní záchranná služba má 39 skupin, v nich je 17 záchranářských týmů. VZS hlídá celkem 46 vodních ploch. V minulém roce na nich bylo zachráněno 465 lidských životů, 17 bylo utonutí z toho 7 při službě (jednalo se zejména o sebevraždy, opilost apod.).

S finančními prostředky, které Vodní záchranná služba dostává není schopna další službu zajišťovat.

Batěk: Naši záchranáři se rekrutují z lidí, kteří tráví život na vodě od mládí. Jsou to sportovní jachtaři, kanoisté, vodní lyžaři, sportovní potápěči, plavci apod. Členské příspěvky záchranářů činí 180,- Kč ročně, některé skupiny, aby mohly financovat svou činnost, vybírají až 1500,- Kč ročně.

Jednou z možností financování Vodní záchranné služby je sponzoring. Nalézt sponzory, kteří by chtěli financovat reklamě téměř nepoužitelnou Vodní záchrannou službu, je téměř nemožné. Velké firmy dokonce poukazují na to, že jim to zákony nedovolují. Nalézt sponzory se daří jen někde na místní úrovni, kde se lidé se záchranáři znají. Vodní záchranná služba měla dva velké sponzory – Českou podnikatelskou pojišťovnu, která téměř bezplatně pojišťovala veškeré aktivity záchranářů, bohužel letos Česká podnikatelská pojišťovna smlouvu a sponzoringu vypověděla. Totéž potkalo VZS i s druhým velkým sponzorem – Eurotelem. Eurotel poskytoval VZS mobilní telefony a jiné materiální vybavení v hodnotě cca 1 mil Kč ročně. I tato smlouva však nebyla pro letošek obnovena.

V zahraničí je naprosto jiná praxe. Tady jsou zákony upraveny tak, že podniky často samy nabízejí neziskovým organizacím sponzoring, protože je to pro ně výhodné.

Druhou možností jak získat finance na provoz Vodní záchranné služby jsou projekty, které se předkládají ministerstvům. VZS předkládá projekty na jednotlivá ministerstva – někdy to však trvá i rok, než se ministerstvo vyjádří. Jedinou výjimkou je Ministerstvo vnitra, kde se záchranáři hned dozví, zda dostanou grant na svůj projekt. Na Ministerstvu školství a Ministerstvu zdravotnictví, kam také podávají projekty, se většinou nedozví, ani kdo projekty posuzuje. Letos jim bylo sděleno, že pro Vodní záchrannou službu žádné peníze nezbyly. Zástupci VZS požádali proto o přijetí u ministryně zdravotnictví. Tato schůzka se bude konat v nejbližší době. U Ministerstva školství byli pozváni do komise, která se zabývala přidělováním grantů jednotlivým projektům. O projektech členové komise nevěděli nic – zajímalo je, na jakých formulářích jsou projekty podávány.

Vodní záchranáři se dále domnívají, že by mělo být stanoveno v zákoně, že provozovatel vodních ploch musí mít v této oblasti zabezpečeny i tomu odpovídající služby (plavčíci, hlídky, první pomoc ...)

Smejkal: Navázal na svého kolegu – a upozornil na podobnou organizaci, kterou je Horská služba, která však má naprosto jiné podmínky. Položil pak otázku, zda zachráněný život na horách má jinou hodnotu než zachráněný život ve vodě. Přitom Horská služba je nově plně vybavena (nová auta, rolby, skútry základny ..). Vodní záchranná služba funguje s rozpočtem 3 mil Kč ročně. Letos má však přislíbený grant pouze od hasičů – 150 tis. Kč. Znovu apeluje na poslance, že VZS je důležitou složkou IZS - ročně se na našich vodních plochách utopí 200 lidí.

Sedláček: představuje se, ve Vodní záchranné službě pracuje 13 let, 9 let byl jako profesionální záchranář, nyní je důstojníkem Policie ČR. Domnívá se, že má komplexní pohled na IZS. Znovu poukazuje na absenci zákona o provozování vodních ploch. Jako dílčí úspěch hodnotí, že se alespoň jedná o vázanou živnost. Poukazuje např. na to, že v jiných zemích se lidé nemohou potápět bez průvodce (Chorvatsko).

Vodní záchranná služba má také svůj vzdělávací program a vydává velmi kvalitní literaturu k tomuto vzdělávání. Dělí se na

- první pomoc
- koupaliště
- záchrana na divoké vodě, živelné pohromy
- hladinová služba

VZS nechce nic zadarmo, vždy něco nabízí. Záchranáři se často přesvědčili, že lidi toho o záchraně moc nevědí, proto by například přicházelo do úvahy vydělávat si pořádáním školení.

Dále pan Sedláček konstatoval že z IZS jsou Hasiči nejlépe organizovaná skupina. Zároveň však podotkl, že voda jako taková je u nich jen okrajový problém. Např. dostat se rychle k tonoucímu je nad jejich možnosti. Tuto službu právě plní VZS. Resuscitace je účinná pouze během 3 – 5 minut, u dětí se zaznamenaly úspěchy i v době do 20 minut. Znovu upozornil na obrovské číslo 200 utonulých ročně. Také uvažoval o tom, že by bylo nejlepší, kdyby se Vodní záchranná služba stala poloprofesionální složkou.

gen.Štěpán: Konstatoval, že o problémech Vodní záchranné služby ví. Hlavním kamenem úrazu je, podle něho, že VZS je občanské sdružení, které není nikde zakotvené – to je naprosto nesystémové řešení. Nikdo neví, pod které ministerstvo patří, kdo je jejím gestorem. Nejdůležitější vidí nalézt pro Vodní záchrannou službu systémové zařazení a od něho pak odvíjet další. Vzhledem k tomu, že společenská potřeba této složky tady jednoznačně je, je nutné

vymezit, kdo se o ni bude starat a komu se bude odpovídat – kompetenční zákon. V okamžiku, kdy VZS dostane určitá státní složka pod svou pravomoc, může se začít psát pro ni odpovídající legislativa.

V zahraničí je např. dost obvyklé, že Vodní i Horská služba spadají pod obce, ve kterých působí.

Smejkal: Obrátil se na poslance s otázkou: „Jak tedy máme teď postupovat?“

Titz: Navrhl, aby se zjistilo, zda lze zahraniční legislativu použít i v případě naší Vodní záchranné služby. Dále doporučil, aby si VZS vzala příklad i z úspěchů a neúspěchů Horské služby. A jako další uvedl, že by VZS měla zkusit vypracovat 4 projekty, které by předložila, po oponentuře poslanci v tomto podvýboru, na Ministerstvo školství, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo pro životní prostředí. Poslanci by pak měli pomoci tyto projekty protlačit na jednotlivých ministerstvech. Rovněž pan poslanec prohlásil, že by složka Vodní záchranné služby měla být poloprofesionální.

Říha: Je také pro systémové řešení. Domnívá se, že nejlepší by bylo směřovat zakotvení Vodní záchranné služby do krajů, které jsou napojeny na současné záchranné systémy. Podotkl, že hlavní činnost vodní záchranné služby je sezónního charakteru.

Dlab: Hlavní problém vidí v tom, že Vodní záchranná služba je ustavena jako občanské sdružení. Zákon nerozlišuje občanská sdružení která pracují jen pro sebe a občanská sdružení která pracují pro druhé. Domnívá se, že toto by se mělo rozdělit. Jako hlavního gestora pro Vodní záchrannou službu vidí Ministerstvo vnitra ČR.

Sedláček: Vyjádřil vděčnost, že je poslanci vyslechli a že se jim snaží pomoci.

K.Černý: Formuloval závěry ze zasedání podvýboru:

- 1) bude domluvena schůzka s poslanci a gen. Štěpánem, která se bude zabývat začleněním Vodní záchranné služby pod státní sféru
- 2) na schůzku k paní ministryni zdravotnictví doprovodí zástupce Vodní záchranné služby i předseda podvýboru IZS pan poslanec Karel Černý.

Pan předseda poděkoval všem přítomným za účast na zasedání podvýboru.

zapsala: Vašáková

ověřil: Karel Č e r n ý
předseda podvýboru pro integrovaný
záchranný systém

